

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2016. gada 28. jūlijā *

Prasība atcelt tiesību aktu — Eiropas Savienības ārējās attiecības — Šveices Konfederācijas piekļuve iekšējam tirgum — Šveices Konfederācijas finanšu ieguldījums paplašinātās Savienības ekonomiskajā un sociālajā kohēzijā — Saprašanās memorands par Šveices Konfederācijas finanšu ieguldījumu, kas paredzēts dalībvalstīm, kuras pievienojās 2004. gada paplašināšanās rezultātā — Savienības paplašināšanās ar Horvātijas Republikas pievienošanu — Papildinājums Saprašanās memorandam par Šveices Konfederācijas finanšu ieguldījumu Horvātijas Republikā — Papildinājuma parakstīšana, ko ir veikusi Eiropas Komisija Savienības vārdā bez Eiropas Savienības Padomes iepriekšējas piekrišanas — Kompetence — LES 13. panta 2. punkts, 16. panta 1. un 6. punkts, kā arī 17. panta 1. punkts — Kompetenču piešķiršanas, institucionālā līdzsvara un lojālas sadarbības principi

Lieta C-660/13

par prasību atcelt tiesību aktu atbilstoši LESD 263. pantam, ko 2013. gada 13. decembrī cēla

Eiropas Savienības Padome, ko pārstāv *A. de Elera-San Miguel Hurtado*, *E. Finnegan* un *P. Mahnič*, pārstāvji,

prasītāja,

ko atbalsta

Čehijas Republika, ko pārstāv *M. Smolek*, *J. Vláčil*, *E. Ruffer* un *M. Hedvábná*, pārstāvji,

Vācijas Federatīvā Republika, ko pārstāv *T. Henze* un *B. Beutler*, pārstāvji,

Grieķijas Republika, ko pārstāv *S. Chala* un *M. Tassapoulou*, pārstāves, kas norādīja adresi Luksemburgā,

Francijas Republika, ko pārstāv *G. de Bergues*, *D. Colas*, *F. Fize* un *N. Rouam*, pārstāvji,

Lietuvas Republika, ko pārstāv *D. Kriaučiūnas* un *J. Nasutavičienė*, pārstāvji,

Ungārija, ko pārstāv *M. Z. Fehér* un *G. Szima*, pārstāvji,

Nīderlandes Karaliste, ko pārstāv *M. Bulterman*, *M. Gijzen* un *M. Noort*, pārstāves,

Polijas Republika, ko pārstāv *B. Majczyna*, pārstāvis,

Somijas Republika, ko pārstāv *J. Heliskoski* un *H. Leppo*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – angļu.

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, ko pārstāv *J. Kraehling*, *C. Brodie*, *S. Behzadi-Spencer* un *E. Jenkinson*, pārstāves, kurām palīdz *J. Holmes*, *barrister*,

personas, kas iestājušās lietā,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *S. Pardo Quintillán* un *T. Scharf*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs *K. Lēnartss* [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji *M. Ilešičs* [*M. Ilešič*], *L. Bejs Larsens* [*L. Bay Larsen*], *T. fon Danvics* [*T. von Danwitz*] (referents), *K. Toadere* [*C. Toader*], *D. Švābi* [*D. Švāby*], tiesneši *A. Ross* [*A. Rosas*], *E. Juhāss* [*E. Juhász*], *M. Safjans* [*M. Safjan*], *M. Bergere* [*M. Berger*], *A. Prehala* [*A. Prechal*], *E. Jarašūns* [*E. Jarašiūnas*] un *K. Jirimēe* [*K. Jürimäe*],

ģenerāladvokāte *E. Šarpstone* [*E. Sharpston*],

sekretārs *I. Illēši* [*I. Illéssy*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 2. jūnija tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2015. gada 26. novembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar prasības pieteikumu Eiropas Savienības Padome lūdz Tiesu atcelt Komisijas 2013. gada 3. oktobra Lēmumu C(2013) 6355 *final* par papildinājuma parakstīšanu Saprāšanās memorandam par Šveices Konfederācijas finanšu ieguldījumu (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”).

Tiesvedības priekšvēsture

- 2 Pēc tam, kad Šveices Konfederācija 1992. gada 6. decembrī bija noraidījusi 1992. gada 2. maija Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu (OV 1994, L 1, 3. lpp.), tā noslēdza virkni divpusēju līgumu ar Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm konkrētās jomās. 2003. gada aprīlī Padome un dalībvalstu valdību pārstāvji pieņēma secinājumus, kuros Eiropas Komisijai tika atļauts pārrunāt ar Šveices Konfederāciju nepieciešamos pielāgojumus Nolīgumam starp Eiropas Kopieniem un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, par personu brīvu pārvietošanos (OV 2002, L 114, 6. lpp.) Eiropas Savienības paplašināšanās kontekstā 2004. gada maijā. Turklāt šajos pašos secinājumos Padome atļāva Komisijai rīkot sarunas par Nolīgumu par finanšu ieguldījumu paplašinātās Eiropas Savienības ekonomiskajā un sociālajā kohēzijā saskaņā ar sarunu pamatnostādņiem, kas pievienotas minētajiem secinājumiem, un konsultējoties ar Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas darba grupu (turpmāk tekstā – “EBTA darba grupa”).

- 3 Saskaņā ar šīm sarunu pamatnostādnēm mērķis bija pārrunāt “finanšu ieguldījumu ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanai paplašinātajā [Savienībā]”. Minētajās sarunu pamatnostādnēm tāpat bija norādīts, ka “Šveices Konfederācijai apmaiņā pret brīvu piekļuvi paplašinātajam iekšējam tirgum būtu jāsniedz finanšu ieguldījums paplašinātās Savienības sociālajā un ekonomiskajā kohēzijā, līdzīgi kā to dara Norvēģija, Islande un Lihtenšteina”.
- 4 Pārrunās ar Šveices Konfederāciju pēdējā minētā norādīja, ka, ņemot vērā ierobežojumus, kas bija raksturīgi šai valstij, tai nebija iespējams noslēgt saistošu vienošanos par šādu finanšu ieguldījumu, kas nozīmē, ka sarunu noslēgumā bija jāizstrādā saprašanās memorands, kas jāievēro, noslēdzot divpusējus nolīgumus ar katru atbalsta saņēmēju dalībvalsti.
- 5 2006. gada 27. februārī Šveices federālais kanclers, Padomes, kā arī Komisijas priekšsēdētāji parakstīja saprašanās memorandu (turpmāk tekstā – “saprāšanās memorands”). Saskaņā ar šī memoranda 1. punktu Padomes un Šveices Federālās padomes priekšsēdētāji izstrādāja “pamatnostādnes”, saskaņā ar kurām pēdējā minētā pārrunā ar desmit jaunajām dalībvalstīm, kas uzskaitītas saprašanās memorandā, nolīgumus par Šveices finanšu ieguldījumu piecu gadu periodā sākot no brīža, kad Šveices parlaments apstiprina finansējumu, kas atbilst kopējai summai – vienam miljardam Šveices franku (CHF) (aptuveni EUR 905 422 671,45).
- 6 Saskaņā ar minētā saprašanās memoranda 8. punktu Šveices Federālā padome piedāvā Šveices parlamentam apstiprināt finanšu ieguldījumu viena miljarda CHF (aptuveni EUR 905 422 671,45) apmērā. Atbilstoši saprašanās memoranda 2. punktam reģionālie un nacionālie projekti un programmas var tikt finansēti no šī ieguldījuma. Šī paša saprašanās memoranda 5. punktā ir paredzēts, ka Šveices Federālā padome un Komisija apņemas regulāri pārrunāt Šveices finanšu ieguldījuma īstenošanu. Turklāt Komisija apņemas novērtēt piedāvāto projektu un programmu saderību ar Savienības mērķiem un formēt par šiem vērtējumiem Šveices Federālo padomi.
- 7 2008. gada 25. jūnijā Šveices Konfederācijas Federālā padome, Padomes, kā arī Komisijas priekšsēdētāji parakstīja papildinājumu saprašanās memorandam, par kuru sarunas bija risinājis Padomes priekšsēdētājs, piedaloties Komisijai, un kurš attiecās uz Šveices finanšu ieguldījuma pielāgošanu saistībā ar Bulgārijas Republikas un Rumānijas Republikas pievienošanos Eiropas Savienībai.
- 8 2012. gada 20. decembrī Padome un dalībvalstu valdību pārstāvji pieņēma secinājumus, kuros viņi tostarp pieņēma zināšanai Horvātijas Republikas vēlmi saņemt finanšu ieguldījumu, kāds ir proporcionāls summām, par kādām tika panākta vienošanās 2006. un 2008. gadā attiecībā uz citām dalībvalstīm. Turklāt tie aicināja Komisiju, rīkojoties ciešā sadarbībā ar Padomes prezidentūru, “uzsākt nepieciešamās diskusijas” ar Šveices Federālo padomi ar mērķi iegūt Šveices finanšu ieguldījumu Horvātijas Republikai un regulāri konsultēties ar EBTA darba grupu par progresu šajās diskusijās (turpmāk tekstā – “2012. gada secinājumi”).
- 9 Tajā pašā dienā Komisija formulēja paziņojumu, kas ir iekļauts Pastāvīgo pārstāvju komitejas (*Coreper*) sanāksmes protokolā, izklāstot savu viedokli, saskaņā ar kuru minētie secinājumi bija politisks lēmums atbilstoši LES 16. pantam, kurš piešķir Padomei tiesības noteikt Savienības politikas, kas nozīmē, ka šie secinājumi ir jāsaprot kā Padomes, nevis kā dalībvalstu politisks lēmums.
- 10 2013. gada 25. jūlijā Komisija informēja EBTA darba grupu, ka sarunas ar Šveices Konfederāciju ir noslēgtas.
- 11 2013. gada 3. oktobrī Komisija, pamatojoties uz LES 17. pantu, pieņēma apstrīdēto lēmumu, kura 8. apsvērumā ir teikts, ka “piedāvātais papildinājums nerada un ar to nav paredzēts radīt nekādus saistošus vai juridiskus pienākumus kādai no pusēm saskaņā ar valsts vai starptautisko tiesību aktiem”. Šī lēmuma vienīgajā pantā ir paredzēts, ka Komisija apstiprina papildinājumu [saprāšanās

memorandum] par Šveices finanšu ieguldījumu Horvātijas Republikā (turpmāk tekstā – “2013. gada papildinājums”) un atļauj tās priekšsēdētāja vietniekam, kurš ir atbildīgs par ārlietām, kā arī Komisijas loceklim, kurš ir atbildīgs par reģionālo politiku, parakstīt šo papildinājumu Savienības vārdā.

- 12 EBTA darba grupas 2013. gada 15. un 23. oktobra sanāksmju laikā dalībvalstis un Padome apstrīdēja Komisijas lēmumu parakstīt 2013. gada papildinājumu bez Padomes iepriekšējas piekrišanas. Tās apgalvoja, ka Komisija neesot ievērojusi dalībvalstu lomu šajā ziņā. 2013. gada 31. oktobra sanāksmes laikā šī darba grupa sagatavoja secinājumu projektu, lai to iesniegtu Padomei un dalībvalstu valdību pārstāvjiem, uzdodot Padomes priekšsēdētājam parakstīt 2013. gada papildinājumu un apstiprinot, ka Komisija ir pilnvarota veikt koordinēšanas un uzraudzības funkcijas un parakstīt šo papildinājumu. Šajā sanāksmē Eiropas Ārējās darbības dienests paziņoja, ka Komisija ir norādījusi, ka tā nepiekrīt ierosinātajiem secinājumiem.
- 13 2013. gada 7. novembrī Komisijas priekšsēdētāja vietnieks, kurš ir atbildīgs par ārlietām, un Komisijas loceklis, kurš ir atbildīgs par reģionālo politiku, parakstīja 2013. gada papildinājumu Savienības vārdā.
- 14 Saskaņā ar šo papildinājumu Šveices Federālā padome piekrita pārrunāt ar Horvātijas Republiku Nolikumu par finanšu ieguldījumu 45 miljonu CHF (aptuveni EUR 40 744 020,22) apmērā uz pieciem gadiem no brīža, kad Šveices parlaments būs apstiprinājis šos līdzekļus un izteicis nodomu izdarīt ieguldījumu līdz 2017. gada 31. maijam. Turklāt Šveices Federālā padome piekrita piedāvāt Šveices parlamentam apstiprināt minēto ieguldījumu.
- 15 2013. gada 19. novembrī Padome un dalībvalstu valdību pārstāvji formāli pieņēma Padomes secinājumus, uzdodot tās priekšsēdētājam parakstīt 2013. gada papildinājumu un pilnvarojot Komisiju veikt koordinācijas un uzraudzības funkcijas. 2013. gada 9. decembrī Padome pieņēma nostāju, kurā tā tostarp norādīja, ka nepiekrīt Komisija ricības veidam.
- 16 2015. gada 30. jūnijā Šveices Konfederācija un Horvātijas Republika parakstīja divpusēju pamatnolikumu par Šveices un Horvātijas sadarbības programmas īstenošanu, lai samazinātu ekonomiskās un sociālās atšķirības paplašinātās Savienības ietvaros.

Lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība Tiesā

- 17 Padome lūdz Tiesu:
 - atcelt apstrīdēto lēmumu;
 - saglabāt tā sekas līdz brīdim, kad tas tiks aizstāts [ar citu tiesību aktu], un
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 18 Komisija lūdz Tiesu:
 - prasību noraidīt un
 - piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 19 Čehijas Republikai, Vācijas Federatīvajai Republikai, Grieķijas Republikai, Francijas Republikai, Lietuvas Republikai, Ungārijai, Nīderlandes Karalistei, Polijas Republikai, Somijas Republikai, kā arī Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei tika atļauts iestāties lietā Padomes prasījumu atbalstam. Nīderlandes Karaliste tomēr nepiedalījās nevienā no šīs tiesvedības stadijām.

Par prasību

- 20 Savas prasības pamatošanai Padome izvirza divus pamatus. Pirmais pamats attiecas uz LES 13. panta 2. punktā noteiktā kompetences piešķiršanas principa, kā arī institucionālā līdzsvara principa pārkāpumu. Otrais pamats attiecas uz tajā pašā tiesību normā noteiktā lojālas sadarbības principa pārkāpumu.

Par pirmo pamatu

Lietas dalībnieču argumenti

- 21 Padome, kuru atbalsta visas lietā iestājušās dalībvalstis, uzskata, ka tas, ka Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu un parakstīja 2013. gada papildinājumu bez Padomes iepriekšējas piekrišanas, ir uzskatāms par LES 13. panta 2. punktā noteiktā kompetences piešķiršanas principa un līdz ar to arī institucionālā līdzsvara principa pārkāpumu.
- 22 Saprašanās memorands, kurš paredz Šveices finanšu ieguldījumu, un tā papildinājums nav saistoši nolīgumi un atspoguļo pušu politisko apņemšanos. LESD 218. pants līdz ar to nav piemērojams, un LES neparedz nekādu īpašu procedūru attiecībā uz sarunām un šādu nolīgumu noslēgšanu. Šis noteikums tomēr ir būtisks, ciktāl tas atspoguļo vispārējo kompetenču sadalījumu starp iestādēm, kāds ir noteikts LES 16. un 17. pantā.
- 23 Balstoties uz Tiesas judikatūru 2004. gada 23. marta spriedumā Francija/Komisija (C-233/02, EU:C:2004:173, 40. punkts), Padome apgalvo, ka ar to, ka pasākums nav saistošs, nav pietiekami, lai piešķirtu Komisijai pilnvaras to pieņemt. Šī iestāde saskaņā ar LES 17. pantu nav pilnvarota parakstīt tādu nesaistošu starptautisku vienošanos kā 2013. gada papildinājumu Savienības vārdā un bez Padomes iepriekšējas piekrišanas. Tādējādi Komisija pati sev esot piešķirusi pilnvaras lemt par Savienības politiku un pārkāpusi pilnvaru sadales principu, kas ir izklāstīts LES 13. panta 2. punkta pirmajā teikumā, un līdz ar to arī institucionālā līdzsvara principu.
- 24 Tādējādi Komisija esot noteikusi Savienības politiku, vienpusēji lemjot atļaut 2013. gada papildinājuma parakstīšanu un līdz ar to pieņemt tā saturu, Padomei nedodot iespēju izteikt savu nostāju šajā ziņā. Turklāt Komisija esot noteikusi Savienības politiku, nolemjot uzskatīt 2013. gada papildinājumu par jautājumu, kas ietilpst Savienības ekskluzīvā kompetencē, un mainīt šī papildinājuma parakstītājus, to parakstot vienpersoniski Savienības vārdā. Parakstot 2013. gada papildinājumu, Komisija esot rīkojusies pretrunā Padomes skaidri izteiktajai nostājai.
- 25 Komisija piekrīt Padomes un dalībvalstu izteiktajai nostājai, saskaņā ar kuru saprašanās memorands, kā arī tā papildinājums nav saistoši instrumenti, un šādu nostāju atbalsta arī Šveices Konfederācija. Komisija tāpat kā Padome uzskata, ka LESD 218. pantā paredzētā procedūra šajā lietā līdz ar to nav piemērojama, kas nozīmē, ka ir jāievēro LES 13. panta 2. punktā, 16. panta 1. punktā un 17. panta 1. punktā paredzētais kompetenču piešķiršanas princips. Domstarpības starp šīm iestādēm attiecas tikai uz procedūru, kas jāievēro attiecībā uz šādu instrumentu apstiprināšanu un parakstīšanu.
- 26 Šajā ziņā Komisija norāda, ka saskaņā ar LES 16. panta 1. punktu Padomei ir jānosaka Savienības politika un jānodrošina Savienības ārējās darbības konsekvence. Komisijai ir pienākums izpildīt šo politiku un nodrošināt Savienības ārējo pārstāvību. Loma, kāda Komisijai šajā ziņā ir uzticēta ar LES 17. panta 1. punktu, prasa, lai tai būtu zināma autonomija. Šī norma piešķirot tai tiesības tieši izpildīt Savienības politiku un parakstīt nesaistošus, politiska rakstura instrumentus Savienības vārdā, ciktāl tie atspoguļo Padomes nostāju, un šīs iestādes iepriekšēja piekrišana neesot nepieciešama. Turklāt tāda nesaistoša instrumenta kā 2013. gada papildinājuma parakstīšana esot Padomes iepriekš noteiktas

politiskās nostājas ārējās pārstāvības darbība LES 17. panta 1. punkta izpratnē. Kā izriet no Tiesas judikatūras 2010. gada 20. aprīļa spriedumā Komisija/Zviedrija (C-246/07, EU:C:2010:203, 77. punkts), kopējās nostājas pastāvēšanai nav obligāti, lai tā būtu noteiktā formā.

- 27 Šajā gadījumā 2012. gada secinājumi esot uzskatāmi par Savienības politisku lēmumu LES 16. panta 1. punkta izpratnē, ar kuru Padome Savienības politikas kontekstā esot noteikusi, ka Šveices finanšu ieguldījums Horvātijas Republikā ir jābalsta uz tiem pašiem aprēķiniem, kādi tika izmantoti un par kādiem tika panākta vienošanās 2008. gada 25. jūnija saprašanās memorandā un tā papildinājumā. Ar apstrīdēto lēmumu neesot izdarīta atkāpe no šīs nostājas, ko Padome arī neesot apgalvojusi. Turklāt Padome neesot izvirzījusi nevienu iebildumu ne saistībā ar pārrunu ar Šveices Konfederāciju rezultātu, ne arī attiecībā uz apstrīdētā lēmuma būtību, jo tās iebildumi bija tikai procesuāla rakstura.
- 28 Turklāt 2013. gada papildinājuma parakstīšana ietilpst izpildvaras un vadības funkcijās, kuras Komisija uzņēmās veikt saprašanās memorandā un tā papildinājumos. Šīs izpildvaras un vadības funkcijas ir piešķirtas arī Komisijai saskaņā ar LES 17. panta 1. punktu.
- 29 Visbeidzot Komisija apgalvo, ka Padomes arguments par 2013. gada papildinājuma saturu un to, ka tas neatbilst 2012. gada secinājumiem, ir nepieņemams, jo pirmo reizi tas tika izvirzīts replikā. Katrā ziņā šie argumenti drīzāk attiecoties uz 2013. gada papildinājuma raksturu, nevis Padomes pilnvarām, un tāpēc tiem nav rodams nekāds pamatojums LES 16. pantā.

Tiesas vērtējums

- 30 Ar pirmo pamatu Padome, kuru atbalsta visas lietā iestājušās dalībvalstis, būtībā apgalvo, ka Komisijai nebija kompetences bez Padomes iepriekšējas atļaujas pieņemt apstrīdēto lēmumu par atļauju parakstīt 2013. gada papildinājumu Savienības vārdā un ka tā, pieņemot šādu lēmumu, pārkāpa LES 13. panta 2. punktā noteikto kompetences piešķiršanas principu, kā arī institucionālā līdzsvara principu.
- 31 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka ar Līgumiem ir izveidota kompetenču sadales sistēma starp dažādām Savienības iestādēm, kura Savienības institucionālajā sistēmā un Savienībai deleģēto uzdevumu izpildē katrai iestādei piešķir savu uzdevumu (šajā ziņā skat. spriedumu, 1990. gada 22. maijs, Parlaments/Padome, C-70/88, EU:C:1990:217, 21. punkts).
- 32 Saskaņā ar LES 13. panta 2. punktu katra Savienības iestāde darbojas saskaņā ar Līgumos noteiktajām pilnvarām un atbilstīgi tajos izklāstītajām procedūrām, nosacījumiem un mērķiem. Šajā noteikumā ir pausts institucionālā līdzsvara princips, kas ir raksturīgs Savienības institucionālajai struktūrai un kas nozīmē, ka katra iestāde savas pilnvaras īsteno, ievērojot citu iestāžu pilnvaras (spriedumi, 2015. gada 14. aprīlis, Padome/Komisija, C-409/13, EU:C:2015:217, 64. punkts, un 2015. gada 6. oktobris, Padome/Komisija, C-73/14, EU:C:2015:663, 61. punkts).
- 33 Attiecībā uz Padomes pilnvarām LES 16. panta 1. punkta otrajā teikumā ir noteikts, ka tā pilda savas politikas veidošanas un koordinēšanas funkcijas saskaņā ar Līgumu noteikumiem. Attiecībā it īpaši uz Eiropas Savienības ārējo darbību LES 16. panta 6. punkta trešajā daļā ir noteikts, ka Ārlietu padome izstrādā Savienības ārpolitisko darbību, pamatojoties uz Eiropadomes noteiktām stratēģiskām pamatnostādnēm, un nodrošina Savienības darbību konsekvenci.
- 34 Attiecībā uz Komisijas pilnvarām LES 17. panta 1. punkta pirmajā, piektajā un sestajā teikumā ir noteikts, ka Komisija sekmē vispārējās Savienības intereses un šajā nolūkā uzņemas atbilstīgu iniciatīvu, veic saskaņošanas, izpildvaras un vadības funkcijas, kas paredzētas Līgumos, un nodrošina Savienības ārējo pārstāvību, izņemot kopējās ārpolitikas un drošības politikas, un citus gadījumus, kas paredzēti Līgumos.

- 35 Komisija apgalvo, ka nesaistoša nolīguma parakstīšana ir Savienības ārējās pārstāvības darbība LES 17. panta 1. punkta izpratnē, ciktāl šis nesaistošais nolīgums atspoguļo Savienības nostāju vai politiku, ko jau ir noteikusi Padome. Šādā gadījumā šāda nesaistoša instrumenta parakstīšanai nav nepieciešama Padomes iepriekšēja atļauja. Šajā gadījumā pēdējā minētā 2012. gada secinājumos noteica “Savienības nostāju”. 2013. gada papildinājums atbilda šai nostājai tādējādi, ka Komisijai, pēc tās domām, bija tiesības parakstīt minēto papildinājumu, šajā ziņā nesaņemot Padomes iepriekšēju piekrišanu.
- 36 Šajā ziņā ir jānorāda, ka ar to vien, ka Komisijai ir Savienības ārējās pārstāvības pilnvaras saskaņā ar LES 17. panta 1. punktu, nepietiek, lai atbildētu uz Padomes pirmajā pamatā izvirzīto jautājumu par to, vai LES 13. panta 2. punktā noteiktais kompetenču piešķiršanas princips prasa, ka Komisija var parakstīt Savienības vārdā 2013. gada papildinājumu tikai tad, ja to ir iepriekš atļāvusi Padome (pēc analogijas attiecībā uz LESD 335. pantu skat. spriedumu, 2015. gada 6. oktobris, Padome/Komisija, C-73/14, EU:C:2015:663, 59. un 60. punkts).
- 37 Runājot par 2012. gada secinājumiem, kaut arī tie pilnvaro Komisiju “uzsākt vajadzīgās sarunas” ar Šveices Federālo padomi par finanšu ieguldījumu Horvātijas Republikā, tomēr tajos, kā to savu secinājumu 115. punktā ir norādījusi ģenerāladvokāte, nav ietverts pilnvarojums Komisijai parakstīt Savienības vārdā papildinājumu šo sarunu noslēgumā. Šajā ziņā Komisija vairs nav izvirzījusi nevienu faktu, kas ļautu uzskatīt, ka Padome 2012. gada secinājumos tai būtu piešķirusi pilnvaras parakstīt 2013. gada papildinājumu.
- 38 Šādos apstākļos nevar uzskatīt, ka Komisija bija tiesīga, ņemot vērā tās ārējās pārstāvības pilnvaras saskaņā ar LES 17. panta 1. punktu, parakstīt nesaistošu nolīgumu, kas izriet no sarunām ar trešo valsti.
- 39 Lēmums par nolīguma ar trešo valsti parakstīšanu tādā jomā, kas ietilpst Savienības kompetencē – neatkarīgi no tā, vai šis nolīgums ir saistošs, – prasa novērtēt, ievērojot Eiropadomes noteiktās stratēģiskās pamatnostādnes, kā arī Savienības ārējās darbības principus un mērķus, kas noteikti LES 21. panta 1. un 2. punktā, Savienības intereses attiecību ar konkrēto trešo valsti kontekstā, un atrast kompromisu starp dažādajām interesēm šajās attiecībās.
- 40 Tāpēc lēmums par tāda nesaistoša nolīguma parakstīšanu kā šajā lietā ir daļa no pasākumiem, ar kuriem tiek noteikta Savienības politika un plānota tās ārējā darbība LES 16. panta 1. punkta otrā teikuma un 6. punkta trešās daļas izpratnē.
- 41 Fakts, ka Padome jau bija veikusi novērtējumu par Savienības interesēm, pieņemot lēmumu uzsākt sarunas, kuru noslēgumā tika sagatavots nesaistošs nolīgums, neapšaubā šo analīzi.
- 42 Nesaistoša nolīguma parakstīšanai ir nepieciešams, lai Savienība izvērtētu, vai šis nolīgums joprojām atspoguļo Savienības intereses, kādas bija noteikusi Padome jo īpaši lēmumā sākt sarunas par nolīguma noslēgšanu.
- 43 Šī vērtējuma ietvaros tostarp ir jāpārbauda sarunu tāda ar trešo valsti rezultātā noslēgta nesaistoša nolīguma kā 2013. gada papildinājums konkrētais saturs, proti, saturs, kuru nevar ne iepriekš noteikt, ne paredzēt, pieņemot lēmumu uzsākt šādas sarunas. Tāpēc ar to vien, ka nesaistoša nolīguma, ko Komisija ir pārrunājusi ar trešo valsti, saturs atbilst Padomes piešķirtām pilnvarām rīkot sarunas, nav pietiekami, lai piešķirtu Komisijai pilnvaras parakstīt šādu nesaistošu pasākumu bez Padomes iepriekšējas atļaujas, jo apstiprinājums ietilpstot jau iepriekš noteiktā Padomes nostājā.
- 44 Šajā gadījumā jāpiebilst, ka, protams, kā to apgalvo Komisija, Šveices Konfederācijas papildu ieguldījumam, kas minēts 2013. gada papildinājumā, ir nepieciešams, lai Šveices parlaments apstiprina attiecīgo finansējumu. Turklāt šī ieguldījuma noteikumi ir vēlāk jāapspriež Šveices Konfederācijai un Horvātijas Republikai.

- 45 Tomēr papildus šī sprieduma 39.–43. punktā minētajam informācija, kas izklāstīta 2013. gada papildinājuma 1. punktā attiecībā uz šī ieguldījuma apjomu, proti, 45 miljoniem CHF (aptuveni EUR 40 477 020,22), un ieguldījuma ilgums ir galvenie aspekti Eiropas Savienības politikas veidošanā attiecībā uz Šveices finanšu ieguldījuma pielāgošanu sakarā ar Šveices Konfederācijas piekļuvi paplašinātajam iekšējam tirgum pēc Horvātijas Republikas pievienošanās Eiropas Savienībai.
- 46 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka, lai Komisija Savienības vārdā varētu parakstīt 2013. gada papildinājumu, tai bija nepieciešama Padomes iepriekšēja atļauja. Tāpēc, parakstot 2013. gada papildinājumu Savienības vārdā bez Padomes iepriekšējas atļaujas, Komisija pārkāpa LES 13. panta 2. punktā noteikto kompetenču piešķiršanas principu, kā arī institucionālā līdzsvara principu.
- 47 Tādējādi pirmais pamats ir pamatots.
- 48 Tādēļ apstrīdētais lēmums ir jāatceļ un nav nepieciešams izvērtēt otro pamatu, kuru Padome ir izvirzījusi prasības pamatošanai.

Par lūgumu saglabāt apstrīdētā lēmuma iedarbību

- 49 Padome, ko atbalsta Čehijas Republika, Francijas Republika, Ungārija, kā arī Somijas Republika, lūdz Tiesu gadījumā, ja tā atceltu apstrīdēto lēmumu, atstāt spēkā tā sekas līdz brīdim, kad tiks pieņemts jauns lēmums.
- 50 Atbilstoši LESD 264. panta otrajai daļai Tiesa, ja uzskata par vajadzīgu, var noteikt, kuras no atceltā tiesību akta sekām jāuzskata par galīgām.
- 51 Šajā ziņā no Tiesas judikatūras izriet, ka, ņemot vērā iemeslus, kas attiecas uz tiesisko noteiktību, šāda tiesību akta sekas var atstāt spēkā it īpaši tad, ja tā atcelšanas tūlītējā ietekme izraisītu nopietnu nelabvēlīgu ietekmi uz iesaistītajām personām un ja apstrīdētā tiesību akta likumība ir apstrīdēta nevis tā mērķa vai satura dēļ, bet tā autora kompetences neesamības dēļ vai tāpēc, ka ir noticis būtisku procedūras noteikumu pārkāpums (spriedums, 2014. gada 26. novembris, Parlaments un Komisija/Padome, C-103/12 un C-165/12, EU:C:2014:2400, 90. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 52 Šajā gadījumā jānorāda, ka apstrīdētais lēmums padarīja iespējamu 2013. gada papildinājuma parakstīšanu, ar kuru Komisija Savienības vārdā apstiprināja sarunu starp to un Šveices Konfederāciju noslēgšanu un pēdējās minētās politiskās apņemšanās saturu šajā papildinājumā.
- 53 Apstrīdētā lēmuma atcelšana, nesaglabājot tā iedarbību, varētu radīt nopietnas negatīvas sekas Savienības attiecībās ar Šveices Konfederāciju.
- 54 Līdz ar to Tiesai ir jāisteno pilnvaras, kas tai piešķirtas ar LESD 264. panta otro daļu, un jāpatur spēkā ar šo spriedumu atceltā apstrīdētā tiesību akta iedarbība, kamēr saprātīgā termiņā būs stājies spēkā jauns lēmums, kas to aizstāj.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 55 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Padome ir prasījusi piespriež Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai spriedums ir nelabvēlīgs, Komisijai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

56 Atbilstoši minētā reglamenta 140. panta 1. punktam Čehijas Republika, Vācijas Federatīvā Republika, Grieķijas Republika, Francijas Republika, Lietuvas Republika, Ungārija, Nīderlandes Karaliste, Polijas Republika, Somijas Republika, kā arī Apvienotā Karaliste, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **atcelt Komisijas 2013. gada 3. oktobra Lēmumu C(2013) 6355 *final* par papildinājuma parakstīšanu Saprašanās memorandam par Šveices Konfederācijas finanšu ieguldījumu;**
- 2) **Komisijas 2013. gada 3. oktobra Lēmuma C(2013) 6355 *final* par papildinājuma parakstīšanu Saprašanās memorandam par Šveices Konfederācijas finanšu ieguldījumu iedarbību atstāt spēkā, kamēr saprātīgā termiņā būs stājies spēkā jauns lēmums, kas to aizstāj;**
- 3) **Eiropas Komisija atlīdzina tiesāšanās izdevumus;**
- 4) **Čehijas Republika, Vācijas Federatīvā Republika, Grieķijas Republika, Francijas Republika, Lietuvas Republika, Ungārija, Nīderlandes Karaliste, Polijas Republika, Somijas Republika, kā arī Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.**

[Paraksti]